

מהדורת אלול.

והפושלים יזהרו כזהר הקיץ

נשערי הזהר

ללימוד יומי
ולשולחן שבת קודש

מאמרים יקרים מהזהר הקדוש
בשפה מעובדת שווה לכל נפש

פניני אור החיים מהזהר"ק

♦ בראשית ♦

הארות והערות יתקבלו בברכה

מכון אור לישראל

רח' יוסף חבמי 30 ירושלים

פקס: 03-5423180

כל הזכויות שמורות

לישיבת אביר יעקב

אור מאיר שמחה נהריה

רח' אביר יעקב 27 נהריה

הואיל ומושקע במהדורה זו דון רב ויגיעה רבה, לכן ע"פ דין תורה ולהבדיל ע"פ הזכויות בכל המדינות, אנו אוסרים בכל תוקף כל הדפסה צילום והעתקה כולל העתקה חלקית או אחסנה כמוחשב או מאגר כל שהוא כל חלק מהספר, וכן אין לעשות כל שימוש מסחרי בחומר הנדפס ובהוספות. הספר נמכר רק על מנת שלא יעשה בו שימוש שלא כדיון. ושארית ישראל לא יעשו עולה.

נדפס בארץ ישראל תשפ"ה

על נייר חו"ל שאין בו חשש חילול שבת

סדר ועימוד

עיצוב כריכה ושערות:

המעצב

איתמר נתן • 050-2643860

פְּרָשָׁת בְּרָאשִׁית

יום ראשון

(ח"א הקדמה ד:)

אֵיךְ יוֹצְרִים שָׁמַיִם וָאָרֶץ?

תחילים את התורה מחדש, מ'בראשית'.

מספר הזהר הקדוש בשרבי שמעון בר יוחאי הִנֵּה מתחיל ללמד את 'בראשית' - הוא הִנֵּה דורש את הפסוק בספר ישעיה: 'וַאֲשֶׁם דְּבָרִי בְּפִיךָ וּבְצֵל יָדִי כְּסִיתִיךָ לְנֹטַע שָׁמַיִם וְלִיסַד אֲרֶץ', וכך הוא אומר: במה חיוב יש לו לאדם להשתדל לעין ולחדש בתורה ביום ובלילה. שהרי הקדוש ברוך הוא מאזין לקול של האנשים שעוסקים בתורה - ומכל מלה שהם מחדשים בתורה הקדוש ברוך הוא יוצר רקיע אחד חדש.

ועוד דבר למדנו על חדושי התורה - שברגע שאדם מחדש אפלו מלה בתורה, אותה מלה עולה ועומדת לפני הקדוש ברוך הוא - והוא לוקח את המלה הזו ונושק לה, ומעטר אותה בשבעים עטרות וכתרים מגלפים וחקוקים.

וכל זה בחדושים שמחדש האדם בתורת הנגלה - אבל כשאדם זוכה לחדש גם ענינים של פנימיות התורה - אזי אותה מלה של סודות התורה עולה למעלה ונעשית כביכול עטרה על ראש הקדוש ברוך הוא. והיא פורחת ושטה בשבעים אלף עולמות, עד שעולה לראש הכתר העליון, מקום עצום ונשגב שאין לנו השגה בו והוא נקרא - 'עתיק יומין'. ושם נמצאים כל הסודות הכי עמוקים.

וכשהמלה שהתחדשה כאן בעולם, מגיעה למקום הנשגב הזה, היא מתחברת אל כל הסודות העמוקים של התורה - ונכנסת לעולמות גנוזים וטמירים ועל כך אמר

הפסוק - 'עין לא ראתה אלהים זולתך' - ולאחר מכן החדושים הללו מגיעים עד למקום הרבה יותר נשגב שנקרא 'עתיק יומין'.

והקדוש ברוך הוא בביכול מריח את אותה מלה של חדוש, והיא עושה לפניו נחת רוח. והוא לוקח את המלה ההיא, ומעטר אותה בשלש מאות ושבעים אלף עטרות ובתרים, ואז היא הופכת לרקיע חדש ומיוחד - וכך קורה לכל מלה ומלה של חדוש בחכמת התורה - והרקיעים האלו נקראים בפסוק 'שמים חדשים'.

ולא רק בחכמת הסוד, אלא גם כל חדוש תורה אפלו בפשט עולה ועומד לפני הקדוש ברוך הוא, ונעשה ממנו 'ארצות החיים' - כי הם יוצרים ארץ חדשה. ועל כך אומר הפסוק: 'כי כאשר השמים החדשים והארץ החדשה אשר אני עשה עמדים לפני' - והשמים והארץ האלו שכל הזמן ה' עשה' - הם מחדושי התורה של בני ישראל.

ועל זה אמר הפסוק שבו פתחנו 'ואשם דברי בפיר ובצל ידי כסיתך לנטע שמים וליסד ארץ' כי כאשר מתחילים ללמד מבראשית - צריך לדעת איזה כח יש לתורה שלנו לשנות את העולם ולברא אותו מחדש.

יום שני

(ח"א הקדמה י.)

מהי אותה רוח מסתורית שמשתיקה יהודים?

סוד גדול מלמד אותנו התנא האלקי רבי אלעזר בן רבי שמעון - סוד שכל יהודי צריך לחיות אתו כל חייו - דבור של יהודי כאן בעולם, מסגל לגרם עליה לשכינה הקדושה.

קשה לתפס את זה, אבל אנחנו מאמינים באמונה שלמה שכל מלה שלנו כאן בעולם, יכולה לטלטל עולמות.

בשקם האדם בבקר, אומר הוזהר הקדוש הוא צריך לברך ברכות השחר. אבל זה לא פשוט - כמו שמסביר הוזהר הקדוש - כי בשהאדם פוקח את העיניים - הידים שלו עוד לא נקיות, ולכן - איך הוא יברך 'פוקח עורים' ו'אלהי נשמה'? אלא, אומר

הזוהר הקדוש כך היה מנהגם של 'חסידי קדמאי' - חסידים הראשונים, הם היו מציבים ליד המטה כלי עם מים, ומיד שהתעוררו היו נוטלים ידיהם, כדי לברך בידיים נקיות, והיו קמים בחצות הלילה ומתיגעים בתורה, ומברכים קדם ברכת התורה.

וכאשר היו שומעים את התרנגול קורא, אז ידעו שהזמן הוא חצות לילה, ואז הקדוש ברוך הוא נמצא עם הצדיקים בגן עדן - ולכן תקנו על הידיעה הזו את ברכת 'הנותן לשכוי בינה'.

וצריך האדם לטל את ידיו מיד כשקם, בגלל שאסור לברך בידיים טמאות [מרוח הרעה ששורה עליהן] ומזהמות [מצד הלכלוך, שהידיים עסקניות הן].

ולא רק בלילה אלא בכל פעם שהאדם ישן [גם ביום], צריך לטל ידיו. כי כשהאדם ישן, רוחו יוצאת ופורחת ממנו, ואז רוח הטמאה שורה על ידיו והן נטמאות וצריך לטל כדי להעביר את רוח הטמאה.

ולא רק בשעת שנה - אלא גם כשאדם יוצא מבית הכסא אסור לו לברך ולקרא בתורה אפלו מלה אחת - עד שיטל ידיו. וזה לא בגלל שהידיים התלכלכו, אלא אפלו אם הן נקיות.

אנשים לא מבינים את הטעם, ועל כך אומר הזוהר הקדוש - 'וי לבני עלמא דלא משגיחין ולא ידעין ביקרא דמאריהון' - אוי להם לבני העולם שאינם מסתכלים ואינם יודעים בכבוד קונם, ואינם יודעים את הסודות של העולם. כי יש רוח טמאה שנמצאת בכל בית הכסא שבעולם, וכשנכנס האדם לשם, שורה הרוח על אצבעות ידי האדם, ולכן כשיוצא משם צריך לטל ידיו, כדי להעביר מהן את רוח הטמאה.

ומכל זה למדנו עד כמה צריך להזהר בכל מלה של תורה ותפלה, שתהיה מתוך טהרה מיוחדת.

יום שלישי

(ח"א הקדמה יא.)

איך פותחים בקר של הצלחה

נשים מתחילים ללמד את התורה מחדש, וזה הזמן, כשקוראים מבראשית' - לדעת ולהבין מה הכח של התורה הקדושה.

פתח התנא רבי שמעון ודרש את הפסוק שמספר - מה קרה לחזקיהו המלך. הוא חלה בחלי קשה, הוא הלך למוות. ולא עוד אלא שהנביא אמר לו: צו לביתך, כלומר, תגיד את צואתך כי אתה עומד למוות. ואז כתוב בפסוק שחזקיהו לא נכנע - ויסב חזקיהו פניו אל הקיר ויתפלל אל ה'.

מהפסוק הזה בוא וראה, אמר רשב"י, כמה גדול הוא הכח של התורה - שכל מי שעוסק בתורה, לא דחיל מעלאי ומתתאי' - אין לו מה לפחד מהעליונים ומהתחתונים שרוצים להרע לו, וגם אין לו מה לפחד מכל מיני מקרים וחלאים רעים שבעולם. כי הוא אחוז בתורה שהיא 'עץ החיים' והתורה מלמדת אותו איך להתנהג, ואפילו אם הוא חלילה נכשל, התורה מלמדת אותו איך לחזור בתשובה ולבטל את הגזירה שנגזרה עליו.

זה מה שהיה אצל חזקיהו, שבזכות חכמת התורה שלו, הוא ידע איך לתקן את חטאיו ולבטל את הגזירה שנגזרה עליו.

ולכן צריך האדם 'לאשתדל באוריתא יממא ולילי' - לעסוק בתורה יומם ולילה בלי להפסיק ממנה - כמו שכתוב: 'לא ימוש ספר התורה הזה מפיו והגית בו יומם ולילה'. ומי שפורש מן התורה אפילו רק לזמן מה, הרי זה כאלו נפרד מעץ החיים.

ויש עצה גדולה לכל אדם שרוצה להנצל מכל רע: באשר הוא עולה בלילה על מטתו, שיקרא קריאת שמע ויקבל עליו על מלכות שמים בלב שלם. וימסר את הפקדון של נפשו ביד הקדוש ברוך הוא ומיד הוא נצול מכל המקרים הרעים.

ובבקר, מיד בשהוא קם ממטתו, יברך וימהר להכנס לבית ה' [-בית הכנסת], ולהשתחוות לפני היכלו [-ארון הקדש] ביראה גדולה, ואחר כך יתפלל. וכשהוא מתחיל להתפלל יזכיר את זכות האבות הקדושים - שימשיך את קדשתם עליו ויאחז בזכותם כמו שכתוב 'ואני ברב חסדך אבוא ביתך' - כלומר, אכנס לבית הכנסת, אשתחוה אל היכל קדשך - אשתחוה לפני ארון הקדש 'ביראתך' - במורא. ויש כאן גם רמז לשלשת האבות הקדושים, 'ואני ברב חסדך אבוא ביתך'

זֶהוּ אֲבָרֵהֶם שֶׁהוּא מִדַּת הַחֶסֶד; 'אֲשֶׁתִּחֹה אֶל הַיָּכֹל קִדְשָׁךְ' זֶהוּ יִצְחָק מִדַּת הַגְּבוּרָה; 'בִּירְאֶתְךָ' זֶהוּ יַעֲקֹב מִדַּת הַתַּפְּאֶרֶת.

וְהַעֲקֹר לְדַעַת עַד כְּמָה כָּל מַעֲשֵׂה שַׁלְנוּ יָכוֹל לַחֲלֹל הַצְלוֹת.

יוֹם רַבִּיעִי

(ח"א בראשית מז.)

בְּזִכּוֹת מִי נִבְרָאוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ?

חֹדֶר הַפְּסוּקִים הַכִּי מִפְּרָסְמִים בְּפִרְשֵׁת בְּרֵאשִׁית, הוּא הַפְּסוּק שֶׁל 'וַיִּבְלֹו הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל צָבָאָם' - אֲנַחְנוּ אוֹמְרִים אוֹתוֹ בְּכָל לַיִל שֶׁבֶת.

אָבֵל בְּשֶׁרְבִי אֶלְעָזָר הִיָּה מִתְחִיל לְהַסְבִּיר אוֹתוֹ - הוּא הִיָּה דוֹרֵשׁ אֶת הַפְּסוּק בַּתְּהִלִּים - 'מָה רַב טוֹבְךָ אֲשֶׁר צִפְנָתָ לִירְאֶיךָ פַּעֲלָתָ לַחֲסִים בְּךָ נִגְדַּ בְּנֵי אָדָם'.

וְכָךְ הוּא אָמַר, בּוֹא וּרְאֵה, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בָּרָא אֶת הָאָדָם בְּעוֹלָם, וְהִכִּין אוֹתוֹ, כְּדִי שְׂיִוִּכַּל לַעֲבֹד אוֹתוֹ וּלְתַקֵּן אֶת דְּרָכָיו, וְכָל זֶה כְּדִי שֶׁהָאָדָם יִזְכֶּה לְאוֹר הָעֲלִיּוֹן שֶׁנִּגְזַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לַצַּדִּיקִים.

יֵשׁ בְּעוֹלָם 'אוֹר הַגִּנוּז' - הַתְּכֵלִית שֶׁלָנוּ הִיא לְהַשִּׁיג אוֹתוֹ. וְאִיךָ זֹכִים לְאוֹר הַזֶּה? אוֹמֵר רַבִּי אֶלְעָזָר מִלֵּה אַחַת: בְּאוֹרֵייתָא - עַל יְדֵי עֶסֶק הַתּוֹרָה, 'דְּכָל מָאֵן דְּאֲשַׁתְּדִּיל בְּאוֹרֵייתָא בְּכָל יוֹמָא' - שֶׁכָּל מִי שֶׁעוֹסֵק בַּתּוֹרָה בְּכָל יוֹם, 'יִזְכִּי לְמַהוּי לִיָּה חוֹלְקָא בְּעִלְמָא דְּאֲתִי' - יִזְכֶּה שְׂיִהְיֶה לוֹ חֶלֶק בְּעוֹלָם הַבָּא וַיַּחֲשֹׁב לוֹ כְּאִלּוּ הוּא בָּרָא עוֹלָמוֹת. כִּי הִרִי כָּל הָעוֹלָם נִבְרָא עַל יְדֵי הַתּוֹרָה כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב 'ה' בְּחֻכְמָה יָסַד אֶרֶץ כּוֹנֵן שָׁמַיִם בַּתְּבוּנָה' - שֶׁעַל יְדֵי חֻכְמַת וַתְּבוּנַת הַתּוֹרָה בָּרָא אֶת הָעוֹלָם וְהַעֲמִידוֹ עַל מְכוּנוֹ. וְלָכֵן כָּל הָעוֹסֵק בַּתּוֹרָה, מֵיִסַּד אֶת הָעוֹלָמוֹת עַל מְכוּנָם וּמְקִיָּמָם.

וּבּוֹא וּרְאֵה עוֹד: הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בָּרָא אֶת הָעוֹלָם בְּרוּחַ פִּיּוֹ, וְהָרוּחַ הִיא זוֹ שְׂמֻקְיָתָא אֶת הָעוֹלָם. וּמַהִי אוֹתָהּ רוּחַ שְׂמֻקְיָתָא אֶת הָעוֹלָם? זוֹ רוּחַ הַכֵּל הַפֶּה שֶׁל אֵלּוֹ שְׂמֵתִיגָעִים בַּתּוֹרָה, וּבְמִיחָד הַכֵּל פִּיהֶם שֶׁל תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן.

וְזֶה מָה שֶׁכָּתוּב בַּפְּסוּק, 'מִה רַב טוֹבָךְ' - זֶהוּ ה' אֹר הַגָּנוּז' שֶׁנִּגְנֶז בְּמִיָּחָד 'לִירֵאִיךְ' לְאוֹתָם יֵרָאִי חֲטָא צְדִיקִים. וּבְהַמְשָׁךְ הַפְּסוּק כָּתוּב 'פַּעֲלַת לַחֲסִים בָּךְ', עַל מֵה נֶאֱמַר 'פַּעֲלַת'? אוֹמֵר רַבִּי אֶלְעָזָר, 'פַּעֲלַת' זֶה מַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית - כְּלוּמָר, שֶׁכָּל מַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית נִבְרָא בַּעֲבוּר הַצְדִּיקִים שֶׁהֵם עֹקֵר הַבְּרִיאָה.

וְלִכֵּן דִּרְשׁ רַבִּי אֶלְעָזָר אֶת הַפְּסוּק הַזֶּה כְּשֶׁהוּא בָּא לְדַרְשׁ אֶת הַפְּסוּק וַיִּכְלֹ הַשָּׁמַיִם. 'וַיִּכְלֹ' פְּרוּשׁוֹ, שֶׁנִּגְמְרוּ וְנִשְׁלְמוּ הַמַּעֲשִׂים שֶׁלְמַעֲלָה וְשֶׁלְמַטָּה, כָּל הַמַּעֲשִׂים שֶׁלְמַעֲלָה בַשָּׁמַיִם, וְכָל הַמַּעֲשִׂים שֶׁלְמַטָּה בָּאָרֶץ. הַכָּל בְּזִכּוֹת הַכָּל פִּיהֶם שֶׁל צְדִיקִים.

וְאֵלּוּ רַבִּי שִׁמְעוֹן הַסְּבִיר - שֶׁהַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ שֶׁכָּתוּב בַּפְּסוּק הֵם 'עוֹבְדָא וְאוּמָנוּתָא דְאוּרִייתָא שֶׁבְכָתָב' - כְּלוּמָר הַתּוֹרָה שֶׁבְכָתָב [-שֶׁהִיא תּוֹרָה מִשָּׁמַיִם] וְהַתּוֹרָה שֶׁבַּעַל פֶּה - [-שֶׁהִיא כְּבִיכּוֹל מִהָאָרֶץ]. רַק בְּזִכּוֹתָם הַשָּׁלֵם הָעוֹלָם. 'וְכָל צָבָאם', הַכּוֹנֵה לְכָל הַפְּרָטִים שֶׁיֵּשׁ בַּמִּצְוֹת הַתּוֹרָה, וְלְכָל שְׂבָעִים הָאֶפְנִים הַשּׁוֹנִים שֶׁהַתּוֹרָה מְתַפְּרֶשֶׁת בָּהֶם.

כָּל הָעוֹלָם, כָּל הַבְּרִיאָה, הַכָּל בְּזִכּוֹת הַתּוֹרָה וּבְזִכּוֹת לּוּמְדִיהָ.

יוֹם חֲמִישִׁי

(ח"א הקדמה יג)

אִיךְ אֶתְשׂר לְהַצִּיל אֶת צֶלֶם הָאֱלֹהִים שֶׁיֵּשׁ בָּנוּ?

עֲשֶׂה מְאֻמּוֹת נִבְרָא הָעוֹלָם. הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּרָא אֶת הָעוֹלָם בְּעֲשֶׂה דְבוּרִים מִיָּחָדִים. כָּל דְּבוּר יֵשׁ בּוֹ עוֹלָם וּמְלוּאוֹ. וְכָל דְּבוּר יֵשׁ לוֹ מִצְוָה מִיָּחָד שֶׁתְּלוּיָהּ בּוֹ.

הַפֶּעַם מִסְבִּיר הַזֶּה הַקְדוּשׁ אֶת הַדְּבוּר הַתְּשִׁיעִי וְהַמִּיָּחָד - שֶׁקְשׁוּר אֵל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵאֵתָנוּ 'נַעֲשֶׂה אָדָם'.

הַמִּצְוָה שֶׁקְשׁוּרָה לְדְבוּר הַזֶּה הִיא הַמִּצְוָה לַחֵן וּלְרַחֵם עַל הָעֲנִיִּים וְהָאֲבִיוֹנִים, וְלִתֵּן לָהֶם מְזוֹן וְצִדְקָה דִּי מַחְסוּרָם, כִּי גַם בְּמַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אָמַר 'נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצִלְמֵנוּ כְּדִמוּתֵנוּ', 'נַעֲשֶׂה אָדָם' כְּלָשׁוֹן שֶׁל 'שְׁתַּפּוּת' - כִּי הַעֲשִׂירִים